

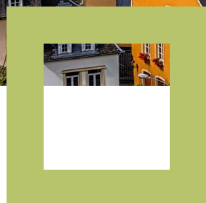

ISSN 2467-0529

Euroopa
Komisjon

AUHIND „ACCESS CITY 2022“

Valik parimaid tavasid ELi
linnade ligipääsetavamaks
muutmisel

#EUACCESSCITY

Sotsiaalne
Euroopa

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

© Euroopa Liit, 2022

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 Internationali (CC BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.

Kaanepilt: © Shutterstock, 2022

Print	ISBN 978-92-76-49293-1	ISSN 2599-9060	doi:10.2767/687146	KE-BL-22-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-76-49268-9	ISSN 2467-0529	doi:10.2767/20717	KE-BL-22-001-ET-N

Sisukord

Eessõna.....	p4
Auhind „Access City 2022“	p6
Sissejuhatus.....	p14
Luxembourg linn, Luksemburg - Võitja	p16
Helsingi, Soome - Teine auhind.....	p20
Barcelona, Hispaania - Kolmas auhind	p25
Porto, Portugal - Euroopa raudteeaasta eriauhind	p29
Palma, Hispaania - Eriauhind füüsilise keskkonna eest, sealhulgas looduslad kaasava turismi jaoks.	p32
Leuven, Belgia - Eriauhind ligipääsetavuse süvalaiendamise eest, muuhulgas digivaldkonnas.....	p36
Kandideerimine auhinnale „Access City 2023“	p40

Helena Dalli
Euroopa Liidu
võrdõiguslikkuse volinik

Eessõna

Linnad kogu Euroopa Liidus töötavad selle nimel, et muutada puudega inimeste jaoks juurdepääsetavaks. Mul on hea meel avaldada see heade tavade brošüür, mis võib julgustada rohkem Euroopa linnu võtma meetmeid tõketeta keskkonna loomiseks.

Juurdepääsetavus on võrdõiguslikkuse, autonoomia ja iseseisva elu jaoks hädavajalik. See on eeltingimus, et nii 87 miljonit puudega inimest kui ka piiratud liikumisvõimega inimesed saaksid täiel määral osaleda kõigis eluvaldkondades.

Viimasel kümnendil on eri sektorites välja töötatud uusi algatusi ja tavaid, et muuta EL puuetega inimestele kättesaadavamaks. Vaatamata edusammudele on struktuurne diskrimineerimine ja takistused endiselt säilinud.

Seepärast on juurdepääsetavus ELi puuetega inimeste õiguste strateegia (2021–2030) nurgakivi ning peame tagama, et see jääks nii Euroopa Komisjoni kui ka liikmesriikide tegevuskavas tähtsale kohale.

Sel aastal käivitame Euroopa ressursikeskuse AccessibleEU. See koostööraamistik aitab jagada sektorite vahel häid tavaid ja teadmisi ning toetab juurdepääsetavuse poliitika rakendamist ja arendamist ELis.

Linnad ja kohalikud kogukonnad on tõketeta Euroopa loomisel olulised partnerid. Nad rakendavad konkreetseid lahendusi, mis parandavad inimeste elu ning edendavad ühiseid kaasamise ja võrdõiguslikkuse väärtusi. Juurdepääsetavad linnad toovad kasu kõigile. Juurdepääsetavus parandab elukvaliteeti ning aitab kaasa kaasavale ja edukale linnale.

Auhinnaga „Access City“ tunnustab Euroopa Komisjon kogu ELi linnade pühendumust tagada puuetega inimestele võrdne juurdepääs oma põhiõigustele ja kõigile ressurssidele, mis kõigil linnadel on pakkuda.

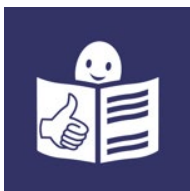
Õnnitlen 2022. aasta auhinna „Access City“ võitjat Luxembourgi linna saavutuste eest ebavõrdsuse vähendamisel ja linnakeskkonnas takistuste kõrvaldamisel. Omavalitsus on seadnud ligipääsetavuse prioriteediks ja rakendanud kõigi jaoks mõeldud disaini lähenemisviisi, et muuta juurdepääs kõigile lihtsamaks. Linnavolikogu koosolekud tehakse viipekeeles koos transkriptsiooniga kättesaadavaks, tagades nii, et poliitilised otsused oleksid kõigile kättesaadavad.

Alates 2012. aastast on linn välja töötanud teadlikkuse nädalad, et edendada dialoogi puuetega inimeste ees seisvate struktuuriliste tõkete üle. Liikuvuse hõlbustamiseks on kogu linnas olemas kaldteedega varustatud madala põrandaga bussid ning bussides ja bussipeatustes visuaalsed ja heliteated.

Ootan huviga võimalust tervitada uusi taotlejaid auhinna „Access City“ võrgustikus. Teie linna selles auhinnas osalemise kaudu võite olla teistele inspiratsiooniks. Need jõupingutused juurdepääsetavuse parandamiseks on võrdsusel rajaneva liidu ülesehitamiseks olulised.

Auhind „Access City 2022“

Kergesti loetav versioon

© Easy-to-read.eu

Kes me oleme?

Oleme Euroopa Komisjon
ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorum.

Euroopa Komisjon võtab meetmeid
ja esitab õigusaktide ettepanekuid,
mis võiksid muuta Euroopa paremaks.

Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi eesmärk
on kaitsta puuetega inimeste õigusi Euroopas.

Teeme sageli koostööd, et muuta
puuetega inimeste elu Euroopas paremaks.
Näiteks teeme igal aastal koostööd,
et anda välja **auhind „Access City“**.

Mis on auhind „Access City“?

„Access City“ on auhind, mille annab iga aastal linnadele, mis teevad tõsiseid jõupingutusi, et olla ligipääsetavad.

Linn on ligipääsetav, kui kõik seal elavad inimesed saavad raskusteta kasutada kõiki asju ja teenuseid. Näiteks on linn ligipääsetav, kui kõik inimesed saavad hõlpsalt

- jõuda bussi peale või metroosse, et tööle minna;
- kasutada piletiautomaati, et piletit osta;
- liikuda tänavatel või pääseda avalikesse hoonetesse, nagu haiglad ja raekojad;
- saada teavet viisil, mida nad suudavad lugeda ja mõista.

See on tähtis kõigile, aga eriti puuetega ja eakatele inimestele. Sageli ei ole näiteks transport ja teave neile ligipääsetav.

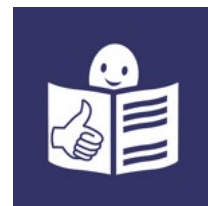
Kui miski ei ole ligipääsetav, ei saa puuetega inimesed osaleda ühiskonnaelus nii nagu teised inimesed. Nad jäetakse kõrvale. Näiteks kui bussidel ei ole kaldteid, ei saa ratastoolis inimesed bussiga tööle minna.

© Pixabay

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Või kui teave ei ole hõlpsalt loetav, ei pruugi intellektipuudega ja teised inimesed suuta seda lugeda ja mõista.

Seepärast on auhind „Access City“ Euroopa linnade võimalus näidata, mida nad on teinud, et olla kõigile ligipääsetavad.

Auhind „Access City“ asutati 2010. aastal. See on väga tähtis, et auhind „Access City“ meenutaks jätkuvalt linnadele, kui tähtis on olla kõigile ligipääsetav.

Mis linn võitis auhinna „Access City 2022“?

Auhinna „Access City 2022“ võitis Luxembourgi linn Luksemburgis.

Luxembourgi linn võitis auhinna „Access City“, sest teeb jätkuvalt jõupingutusi, et muuta asjad ja teenused puuetega inimestele ja kõigile teistele ligipääsetavaks.

Luxembourgi linn on ehitatud kalju otsa. Seepärast on see raskemini ligipääsetav, sest tänavad on künklikud ja kitsad. Luxembourgi linn teeb siiski tõsiseid jõupingutusi, et muuta kõik oma elanikele ligipääsetavaks. Näiteks järgmiselt:

© Pixabay

- Bussides on rambid, et ratastoolis inimesed saaksid vaevata bussi peale.

Bussides ja bussipeatustes kasutatakse häälteavitust, et pimedad saaksid vajalikku teavet kuulda. Samuti kasutatakse visuaalseid teateid, et kurdid saaksid seda teavet näha.

- Rongid on ligipääsetavad ja kõigile tasuta. Rongijaamades on ligipääsetavad tualettruumid ja parkimiskohad. Rongijaamades on siltidel lihtsad sümbolid, et kõik saaksid neid mõista. Paljudes jaamades kasutatakse ka häälteavitust, et pimedad saaksid seda kuulda.
- Luxembourgi linn korraldab koosolekuid ja vestlusi puuetega inimestega, et mõista nende vajadusi ja muuta nende elu lihtsamaks. Samuti püütakse muuta tähtsad kogunemised ligipääsetavaks, et kõik puuetega inimesed saaksid neist vaevata osa võtta.

Luxembourgi linn sai auhinna „Access City 2022“ võitmise eest 150 000 euro suuruse autasu.

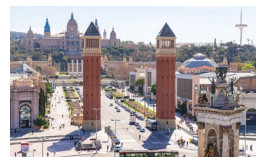
Võistluse teine ja kolmas koht läksid veel kahele linnale:

- **Helsingi** (Soome) võitis teise koha ja 120 000 eurose autasu;
- **Barcelona** (Hispaania) võitis kolmanda koha ja 80 000 eurose autasu.

Järgmine auhind „Access City“ antakse välja 2023. aastal.

© Pixabay

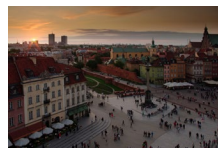

© Pixabay

Mis linnad saavad osaleda?

Kõik linnad ei saa auhinna „Access City“ võistlusel osaleda. Auhinna „Access City“ võistlusel saavad osaleda järgmist laadi linnad.

- Need peavad asuma Euroopa Liidu riikides.
Euroopa Liit on 27 riigist koosnev liit Euroopas, mis on moodustatud, et muuta inimeste elu paremaks.
- Neis peab olema üle 50 000 elaniku.
Kui riigis on vähem kui kaks nii suure elanike arvuga linna, võivad kaks või enam väiksemat linna koos kandideerida.
Kui neil on kokku üle 50 000 elaniku, saavad ka need osaleda auhinna „Access City“ võistlusel.

© Pixabay

Tänavu auhinna „Access City“ võitnud linn ei saa järgmisel aastal osaleda.

Kuidas saavad linnad osaleda?

Linnad, mis soovivad osaleda järgmisel auhinna „Access City“ võistlusel, saavad sellele kandideerida, kui taotluste vastuvõtmine taas algab. Nende linnade juhid ja sealsed otsustajad peavad täitma veebis taotlusvormi.

© Pixabay

Sellesse vormi peaksid nad

- märkima, miks peaks nende arvates nende linn auhinna „Access City“ võitma;
- tooma näiteid ja selgitama, kuidas nende linn teeb kõik kõigile ligipääsetavaks;

- kirjeldama, kuidas nad kavatsevad neid häid tavasid edaspidi jätkata.

Lisateavet leiate meie veebisaidil:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

© Pixabay

Teatame seal varsti, millal algab uute taotluste vastuvõtmine.

Kui taotluste vastuvõtmine on alanud, saavad linnad taotlusvormi täita ja kandideerida järgmisele „Access City“ auhinnale. Hoidke meie veebisaidil pilk peal, et seda teadet märgata!

© Pixabay

Kuidas me võitja valime?

Kui linnad on esitanud oma taotlused „Access City“ auhinnale, vaadatakse nende taotlused läbi ja nende hulgast valitakse võitja.

© Pixabay

Igas riigis on rühm inimesi, kes vaatavad läbi selle riigi linnade taotlused. Nad valivad linnad, mis on oma riigi parimad esindajad.

Seejärel vaatab järgmine rühm inimesi Euroopas need linnad läbi ja valib nende hulgast parima. See linn võidab selle aasta „Access City“ auhinna.

© Pixabay

Nendes rühmades on ka puuetega ja eakaid inimesi. Nad vaatavad, mida linnad teevad, et muuta seal kõik linnakodanikele ligipääsetavaks.

Näiteks nad vaatavad, kas linnas on juurdepääsetavad

- hooned ja tänavad;
- bussid ja metroo;
- pileti- ja sularahaautomaadid;
- veebisaidid ja muu tehnoloogia, mida inimesed suhtlemiseks kasutavad;
- teave, mis on kõigile lihtsalt loetav ja arusaadav.

© Pixabay

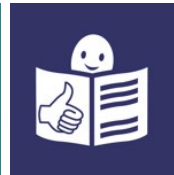
© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Nad näevad, milline neist linnadest suudab
kõige paremini
seda kõike kõigile inimestele ligipääsetavaks muuta.
See linn võidab „Access City“ auhinna.

© Pixabay

Millal saab võitja oma auhinna kätte?

2022. aasta lõpus
kavatseme korraldada Brüsselis
suure kokkusaamise, kus räägime
puuetega inimeste õigustest.
Sellel kokkusaamisel me ka teatame,
mis linn võidab auhinna „Access City 2023“.

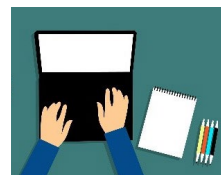

© Shutterstock

Lisateave

Kui soovite lisateavet,
tutvuge meie veebisaidiga:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Kui teil on küsimusi,
saatke meile e-kiri aadressile:
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Sissejuhatus

„Need linnad on meile kõigile eeskujuks. Need tulevad meile meelde, et ka kõige kauakestvamad tõkked ja eelarvamused saab purustada.“

”

Ursula von der Leyen, Euroopa Komisjoni president

Auhind „Access City“ suunab valgusvihi ELi linnadele, mis teevad märkimisväärsed samme, et saada ligipääsetavamaks. Linn on ligipääsetav, kui puuetega inimesed saavad näiteks

- hankida teavet;
- kasutada busse, tramme ja metrood;
- käia pargis ja mänguväljakutel;
- pääseda hoonetesse, nagu raamatukogu, spordisaal või raekoda, ja neis ringi liikuda.

Meil kui ühiskonnal on kohustus tagada, et puuetega inimesed saaksid osaleda ühiskonnaelus samamoodi nagu kõik teised.

Tõhusa tööga ligipääsetavuse parandamiseks parandavad omavalitsused lõpuks kõigi ohutust ja elukvaliteeti.

Auhinnale „Access City“ saavad kandideerida kõik üle 50 000 elanikuga linnad ELis. Esiteks vaatab riiklik žürii kõik taotlused läbi ja valib neist finalistid ELi ekspertidest koosnevale žüriile hindamiseks, kes valib lõpuks auhinna võitja ning teise ja kolmanda koha võitnud linna.

Igal aastal annab ELi žürii ka eriauhinna linnadele, mis on saavutanud mingis konkreetses valdkonnas eriti häid tulemusi.

Tänavu andis žürii eriauhindu järgmistes valdkondades:

- füüsiline keskkond, sealhulgas loodusala kaasava turismi jaoks;
- ligipääsetavuse süvalaiendamine, muuhulgas digivaldkonnas.

Tänavusel „Access City“ auhinnavõistlusel on ka eriauhind Euroopa raudteeaasta (2021) auks.

Raudtee on üks keskkonnahoidlikumaid ja ohutumaid transpordiliike ja peame hoolitsema, et see oleks kõigile eurooplastele ligipääsetav.

Auhinna võitnud linnad paistavad silma ka dialoogi loomise poolest poliitikaloojate, ligipääsetavuse ekspertide ja puuetega inimeste organisatsioonide vahel, et jõuda positiivsete muutusteni.

© Shutterstock

Võitja

Luxembourgi linn

Luksemburg

Auhinna „Access City 2022“ võitis Luxembourg linn. Luxembourg asub järskude kaljude ja sügavate orgudega maastikul, mida ei ole kuigi lihtne ligipääsetavaks muuta. Sellele vaatamata on linnavalitsus teinud pidevaid ja edukaid jõupingutusi, et parandada selle ligipääsetavust oma elanikele ja ka külastajatele. Linna põhimõte on kavandada ja teostada meetmeid pärast otseseid konsultatsioone inimestega, keda need mõjutavad.

„See auhind on tähtis tunnustus kogu senitehtud raske töö eest meie linna ligipääsetavamaks muutmisel.

See on saanud võimalikuks ainult tänu puuetega inimeste aktiivsele osalemisele ning puute valdkonnas tegutsevate organisatsioonide, kaasatud linnavalitsuse osakondade ja meie poliitiliste juhtide pühendumisele.

Me jätkame iga päev üheskoos oma jõupingutusi, et muuta kogu meie taristu kõigile ligipääsetavaks ja tagada kõigile võrdsed võimalused.”

Lydie Polfer, Luxembourgi linnapea

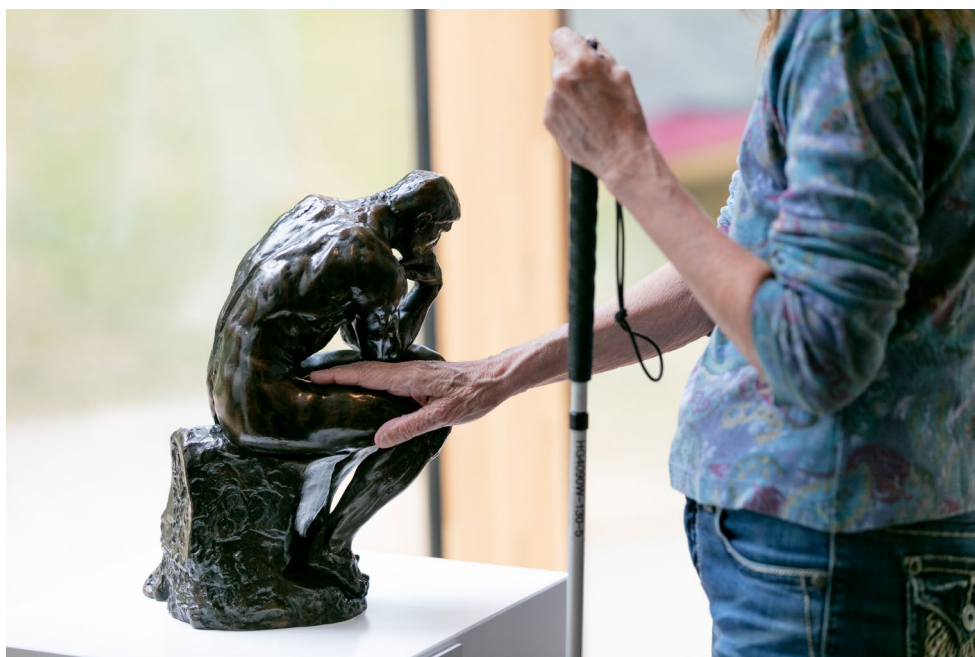

„Disain kõigile“ – et linn sobiks kõigile

Žürii kiitis Luxembourgigi linna kõigi puuete arvesse võtmise ja kõikjal hea ligipääsetavuse pideva tagamise eest. Tänu oma lähenemisviisile „Disain kõigile“ on linn ligipääsetav mitte ainult puuetega inimestele, vaid ka eakatele, rändajatele ja turistidele. Lähenemisviis „Disain kõigile“ tähendab toodete ja teenuste kujundamist nii, et need oleksid ligipääsetavad nii puuetega kui ka puueteta või muude piiravate teguritega inimestele. Linn tegutseb selle nimel mitmel tasandil alates tööhõivest, haridusest ja kultuurist kuni turismi, ajaviite ja transpordini.

Selleks on mõnes linnavalitsuse osakonnas eraldi töötaja, kelle ülesanne on tegeleda erivajadustega seotud küsimustega.

Luxembourgigi lähenemisviisi „Disain kõigile“ esindab näiteks Luxembourgigi linna kunstimuseum Villa Vauban, kus korraldatakse korrapäraselt näitusi teemal „muuseum kõigile“. Külastajad saavad tutvuda väljapanekuga neile omasel viisil vastavalt oma mootorsetele või kognitiivsetele võimetele. Näitusel on väljas katsumiseks mõeldud skulptuure ja mõne maali taktiliseid mudeleid, mitmekeelset ja lihtsalt sõnastatud teavet ning palju muud.

© Guy Thewes

 Villa Vaubanis on külastajatel vabadus uurida eksponaate vastavalt oma võimetele.

Integratsiooni ja erivajaduste osakond

Linna integratsiooni ja erivajaduste osakond on puuetega inimeste ja kogu puuetega seotud valdkonna organisatsioonide kontaktpunkt. See tegutseb tihedas koostöös puuetega inimeste organisatsioonide ja teiste linnavalitsuse osakondadega, et pidevalt parandada selle ligipääsetavuse teenuseid. Tänu linna osaluspõhisele komiteele saavad puuetega inimesed osaleda kõigis linna projektides. See osakond korraldab ka viipekeele tõlke linnavolikogu istungitele ja asjakohaste tekstide tõlkimise saksa keelde, et aidata tõlkidel istungiteks valmistuda.

Teadlikkuse parandamine stereotüüpide murdmiseks

Luxembourgi linn teeb jõupingutusi dialoogi loomiseks puuetega ja puueteta inimeste vahel. Selle eesmärk on tutvustada inimestele erinevaid puute liike ning aidata murda stereotüüpe ja eelarvamusi.

Linn korraldab palju erinevaid teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, tegevusi, loenguid, filmilainastusi ja näitusi, kus inimesed saavad paremini tundma õppida puuetega inimeste igapäevast elu ja mitmesuguseid vajadusi. Näiteks toimub igal aastal pimesi õhtusöögi üritus „Dinner in the Dark“, et suurendada teadlikkust nägemispuudega inimeste kogemustest ja vajadustest.

Tööhõive ja haridus

Luxembourgi linn pöörab eriti tähelepanu puuetega inimeste töölevõtmisele. Selle tulemusel kuulub puuetega inimestele peaaegu 6 % kõigist töökohtadest avaliku sektori asutustes.

Kuulmispuudega inimeste toetamispüüete raames korraldab linnavalitsus ka viipekeele kursusi ja on andnud välja üle 900 diplomi.

Korraldatakse arvukaid kursusi, et teenindajad (nt bussijuhid ja vastuvõtutöötajad) oskaksid vajalikke seadmeid kasutada ja puuetega inimesi aidata.

Ühistransport ligipääsetavaks

Luxembourgis on ühistransport tasuta ning Luxembourgi linna bussipeatused muudetakse süstemaatiliselt ligipääsetavaks ja varustatakse süsteemiga iBeacon, mis annab väärtuslikku teavet linnavalitsuse rakenduse kasutajatele. Seda teenust hindavad eriti kõrgelt just nägemispuudega inimesed. Lähenedes süsteemi iBeacon lülitatud bussipeatusele, saavad nad teate peatuse nime, järgmise bussi numbri ja sihtkoha ning eeldatava saabumisaajaga. Ühistranspordisõidukites kasutatakse visuaalseid ja häälteavitust ning reisijad saavad visuaalseid teateid bussipeatustes, veebis või tekstisõnumitega.

Lisaks saavad puuetega inimesed taotleda, et neile tuldaks spetsiaalsete minibussidega koju järele. Need bussid pakuvad ürituste ajal ka pendelbussiteenust eakatele ning lapsekärudega vanematele.

Luxembourgi rongijaamade ja ooteplatvormide siltidel on piktogrammide, mis juhatavad teed käsipuude, liftide ja spetsiaalsete puuetega inimeste parkimiskohtade poole. Ekraanidel on sageli teksti kõneks muundamise võimalus ning tähtsaid teateid kuulutatakse valjuhääldite kaudu. Luxembourgi rongijaamas on eraldi parkimiskohad ja ligipääsetavad tualetid piiratud liikumisvõimega inimestele.

© Françoise Frieden, LUXTRAM

○ Täielikult ligipääsetav tramm ja trammijaam

Edasised täiustamiskavad

Luxembourg linn koostab ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonil põhinevat tegevuskava, võttes arvesse elanike konkreetseid vajadusi ja soovitusi.

Linnavalitsus kavatses koostöös perekonna ja integratsiooni ministeeriumiga avada ka suhtluskeskuse kuulumiskahjustustega inimestele.

Lisaks teeb linnavalitsus koostööd Luxembourg linn kaubandusliiduga, kaubandusassotsiatsiooniga HORESCA ja osaluspõhise komiteega, et parandada linnas asuvate kaupluste ja restoranide ligipääsetavust.

Teine auhind

Helsinki

Soome

Helsinki linn Soomes võitis auhinnavõistlusel „Access City 2022“ teise koha. Helsingis elab umbes 1,4 miljonit inimest ehk ligi neljandik kogu Soome elanikkonnast. Linn on juba pikka aega pidanud oma kohuseks ligipääsetavust edendada, lõimides seda strateegiate, poliitikameetmete ja kavandamismenetlustega.

„Linna üldine eesmärk on olla ligipääsetav kõigile: puuetega inimestele, eakatele, krooniliste haigustega inimestele ja neile, kes kasutavad liikumiseks käimisraame või lükkavad lapsekäru.“

Anni Sinnemäki, Helsinki linnavolikogu, aselinnapea linnaarenduse alal

Ligipääsetavuse kava

Helsingi võttis 2005. aastal vastu ligipääsetavuse kava, mis sai linna ligipääsetavusmeetmete aluseks. See kohustab linna ameteid ja institutsioone tagama, et nende hooned ja teenused oleksid kõigile ligipääsetavad ning kõik avaliku alad oleksid konstrueeritud ja renoveeritud ligipääsetavalt.

Kavaga nähakse ette kaks ligipääsetavuse taset – eri- ja põhitase. Ligipääsetavuse eritase on nõutav kesklinnas, kõnniteedel, ühistranspordi terminalides, tervisekeskustes, teenindushoonetes, avalikel puhkealadel ja mänguväljakutel ning piirkondades, kus on palju eakaid ja puuetega inimesi.

Samas viitab põhitase ligipääsetavale keskkonnale, milles ei kasutata erimeetmeid, nagu maa-aluse soojaveetorustikuga soojendatavad tänavad jäätumise vältimiseks või taktiline sillutis.

Žüriile avaldas eriti muljet Helsingi tähtsus teenäitajana, sest linna ligipääsetavuskava on kasutatud eeskujuna paljude teiste linnade nagu Espoo, Oulu, Tampere, Turku ja Vaasa ligipääsetavuskavade koostamiseks.

© Laura Oja

 Helsingi lähedal asuv vaba aja veetmise saar, kus on ligipääsetavad pardilaudad.

Ligipääsetavuse suunised

Helsingi koostas praktilised suunised, kuidas kavandada, ehitada ja hooldada ligipääsetavaid vabaõhukohti.

Need moodustavad ligipääsetavusalase ja linnavalitsuse erinevate osakondade vahelise koostöömise üldraamistiku. Neid suuniseid kasutatakse nüüd üleriigiliselt, mis näitab nende tõhusust.

„Kui ligipääsetavuse lahendusi õigesti kasutada, saavad need keskkonna osaks ja muutuvad nähtamatuks. Teisalt võivad takistused väga lihtsalt silma torgata, kui ligipääsetavuse teema on päris ununenud.“

Kristiina Karhos, puutevaldkonna nõukogu juhataja asetäitja

Alaline puutealane esindaja

Helsingis töötab 2012. aastast alates alaline puutealane esindaja. Tema ülesanne on kooskõlastada ja edendada linna ligipääsetavusalast tegevust koostöös ligipääsetavuse nõuandekomiteega. Selle eesmärk on muuta linna avalik ruum, hooned ja ühistranspordi lahendused ohutuks ja kõigile ligipääsetavaks.

Ligipääsetav transport kogu linnas

Helsingi piirkonnas on 99,7 % bussidest ja 100 % trammidest, metroorongidest ja linnalähi rongidest ligipääsetavad. Kõik metroojaamad on ligipääsetavad ning varustatud liftide ja taktiliste tähistega. Lisaks on 51 % linna valgusfooridest varustatud helimärguannetega, et ka nägemispuudega jalakäijad saaksid ohutult tänavaid ületada.

Lisaks on puudega inimeste parkimisloaga inimestel õigus kasutada tasuta kõiki linna parklaid.

© Iiro Auterinen, City of Helsinki Disability Council

Peaaegu kõik Helsingi avalikud bussid on ligipääsetavad.

Ligipääsetavad digiteenused ja side

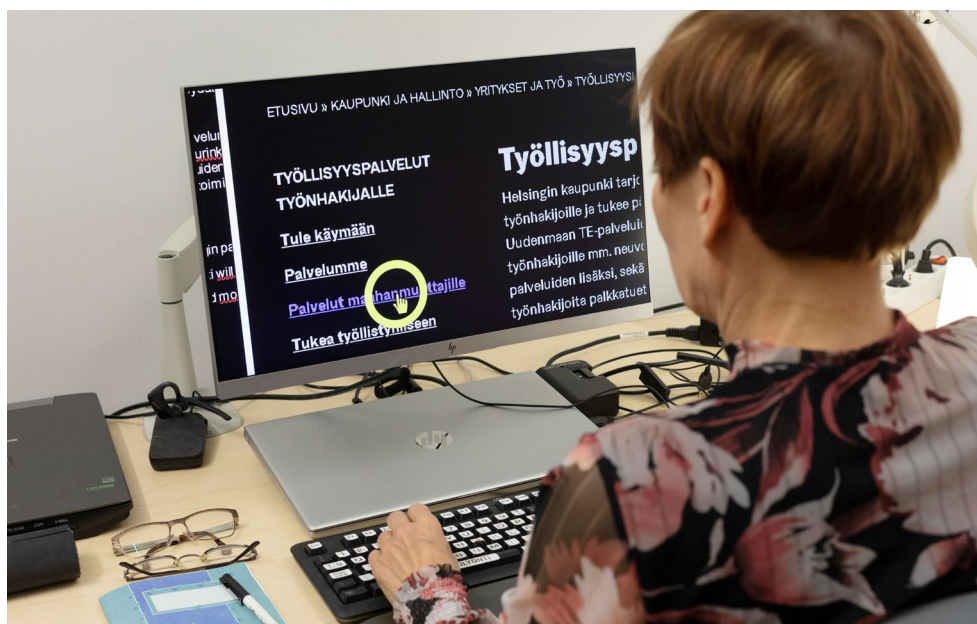
Helsingi on teinud tõsiseid jõupingutusi digiteenuste ja side ligipääsetavuse parandamiseks puuetega inimestele.

Veebisaidil **Helsinki for all** on rohkelt puutealast teavet. See on kogu riigis tuntud ja tunnustatud andmebaas, mille eesmärg on teavitada inimesi Helsingi jõupingutustest ligipääsetavuse parandamiseks ja teiste linnade innustamiseks.

Lisaks on Helsingi piirkond üle kümne aasta arendanud **teenuste kaarti** – vaba lähtekoodiga veebiteenust, mis võimaldab Helsingi piirkonna elanikel ja külastajatel leida vajalikke teenuseid ja nendega seotud teavet, nagu lahtiolekuajad, kontaktandmed ja ligipääsetavuse teave. Ajakohastatud ja paremini ligipääsetav

teenuste kaart avaldati jaanuaris 2020. Praegu on selles teavet enam kui 15 000 teenuse kohta alates raamatukogudest ja koolidest kuni spordisaalide ja -üritusteni.

Helsingi rahvusvahelise kogukonna kasvades kavatseb linn muuta avaliku teabe kättesaadavaks ka puuetega sissereändajatele, kes ei räägi soome ega rootsi keelt. COVID-19 pandeemia ajal aitasid vabaühendused koostöös linnaametnikega edastada tervisealast teavet kõigile Helsingi elanikele, aga eelkõige riskirühma kuuluvatele inimestele.

© Laura Oja

 Helsingi eesmärk on täita või ületada veebisisu juurdepääsetavuse juhendi AA tase.

Puutealane nõustamisteenus abistab elanikke

Helsingi linn asutas 2021. aasta veebruaris puutealase nõustamisteenuse, kus puuetega inimesed saavad nõu neile mõeldud erinevate teenuste kohta. Nõustajate poole saab pöörduda telefoni või e-posti teel või leppida kokku isikliku nõustamise aja. Alates 2021. aasta juulist on puutealane nõustamisteenus tegelenud ka transporditeenuse kohta puuetega inimeste tagasisidele vastamisega.

Puuetega inimeste häält võetakse kuulda

Linna seisukohalt on eriti tähtis kaasata puuetega inimesi avalike hoonete kavandamisprotsessi, et tagada nende ligipääsetavus.

Uue keskraamatukogu Oodi puhul konsulteeriti Helsingi puutevaldkonna nõukoguga ja puuetega inimesed said hoone arhitektidega otse suhelda.

Puutealase nõukogu liikmete hulka kuuluvad erinevate puudeliikide esindajad, Helsingi ametnikud ja valitud esindajad, kes arutavad puuetega inimeste kogukonda puudutavaid küsimusi ja otsivad koostöös toimivaid lahendusi ligipääsetava ja võrdõiguslikuma ühiskonna loomiseks.

© Jussi Hellsten

Oodi raamatukogu kujundamisel on arvestatud nägemispuudega inimestega.

Kolmas auhind

Barcelona

Hispaania

Barcelona võitis auhinnavõistlusel „Access City 2022“ kolmanda koha. Viimase 40 aasta jooksul on Barcelona teinud pidevalt jõupingutusi, et kõrvaldada füüsilisi ja sotsiaalseid tõkkeid puuetega inimeste ja eakate eest, kes moodustavad linna elanikest 21 %.

„Ligipääsetavus ei ole tähtis ainult puuetega inimestele, vaid see tähendab paremat elukvaliteeti ka valdavale enamikule elanikest ning see on väärtus, mida peame hoidma. Meie ülesanne on muuta suhtlus ligipääsetavamaks. Peame muutma oma teenuseid ja avalikku ruumi nii, et need oleksid kõigile hõlpsamalt ligipääsetavad, mõistetavad ja kasutatavad.”

Joan Ramon Riera, laste, noorte, eakate ja puuetega inimeste valdkonna nõunik

Munitsipaalinstituut puuetega inimestele

Žürri kiitis Barcelonat selle koostöö eest munitsipaalinstituudiga puuetega inimestele. See Barcelona linnavolikogu autonoomne asutus tegutseb koostöös linnavalitsusega, et tagada võrdne ligipääs linna teenustele, tegevustele ja avalikule ruumile.

Munitsipaalinstituudi nõukogu koosneb 50 % ulatuses valitud poliitikutest ja 50 % ulatuses puuetega inimestest, keda puuetega linnaelanikud valivad sellesse ametisse iga nelja aasta tagant. See 12 miljoni euro suuruse eelarvega asutus tegeleb ligipääsetavuse kavandamisega ja ligipääsetavuse valdkondadeülese süvalaiendamisega. Lisaks pakutakse puuetega inimestele otseseid hooldusteenuseid, sealhulgas väikelaste arengu, tööturule kaasamise ja iseseisva elu valdkonnas.

Ligipääsetavuse tegevuskava 2018–2026

Munitsipaalinstituut puuetega inimestele juhib praegu Barcelona ligipääsetavuse tegevuskava (2018–2026) rakendamist, analüüsides linna ligipääsetavust. Siiani on analüüsitud 889 mänguväljakut, 33 parki ja randa, 249 munitsipaalteenust (turud, raamatukogud, sport ja ajaviide), 75 sotsiaalteenust, 53 tervisekeskust, 38 ülikoolihoonet, 22 kino, 60 veebisaiti, 106 hotelli ja restorani ja 61 linnaosa (üle 1000 km tänavaid). Need andmed on kogutud geoinfosüsteemi, et kõik avaliku sektori ehitus- ja hooldusteenuste pakkujad saaksid sellega tutvuda ja seda ajakohastada. Ligipääsetavuse põhianalüüs on tehtud enam kui 3668 korterelamu, 52 161 kaupluse ja 404 kooli kohta.

© Edu Bayer

Need tänavad Barcelonas on muudetud ligipääsetavamaks ja varustatud parema tänavavalgustuse ja rohkemate haljasaladega.

Ligipääsetav bussi- ja metroovõrgustik

Kõik avaliku sektori bussid on Barcelonas ligipääsetavad. Neis on muuhulgas madalad põrandad ja rambid, häälteavitus bussides ja bussipeatustes ning sõidukite tuvastamiseks kasutatakse pimedate kirja.

Linna metroojaamadest on 92 % ligipääsetavad ja linn kavatseb jõuda 100 %-ni metroo 100. aastapäevaks 2024. aastal.

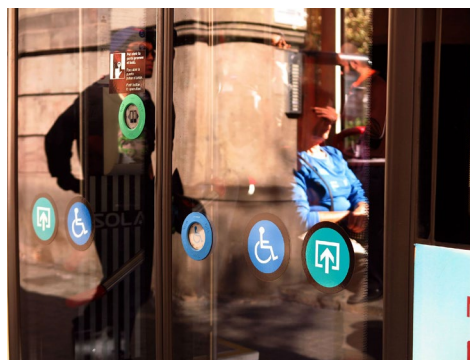

© Vicente Zambiano González

 Barcelona bussivõrk on 100 % ligipääsetav

Barcelonas kasutatakse metroos ja bussiveoteenuses märgistuse ja teabe nägemispuudega inimestele ligipääsetavaks muutmiseks digilahendust **NaviLens**. Linn on paigaldanud 9 000 NaviLensi silti, mis aitavad kasutajatel bussi- ja metroovõrgus orienteeruda.

Ühistranspordivõrku täiendab spetsiaalne piiratud liikumisvõimega inimestele mõeldud transpordisüsteem, mis teeb 348 000 reisi aastas.

© Vicente Zambiano

 Barcelona on võtnud eesmärgiks muuta oma metroojaamad 2024. aastaks täielikult ligipääsetavaks.

Sotsiaaldialoogi soodustamine

Barcelonas on 19 osaluspõhist asutust, mis tegelevad puute küsimustega. Nende hulgas on korrapärased foorumid, mida peetakse linnavolikogu, valitsusväliste organisatsioonide ja üldsuse vahel, et koguda ettepanekuid ja soovitusi munitsipaalpoliitika kujundamiseks. Keskmiselt osaleb neis igal aastal 150 puuetega inimeste organisatsiooni.

Kaasava Barcelona Kodanike Kokkulepe on veel üks algatus puuetega inimeste kaasamiseks. Siiani on Kodanike Kokkuleppe raames loodud neli töörühma, mis käsitlevad puuetega seotud teemasid, nagu eluase, perede toetamine, kaasav ajaviide ja ligipääsetavus.

Muud ligipääsetavusalased projektid

Barcelonas rakendatakse ligipääsetavuse valdkonnas mitmesuguseid projekte ja algatusi.

Üks huvitav projekt on CASBA (Sõbralikud tõketeta kauplused), mille raames loovad sada arhitektuuri üliõpilast igal aastal projekte, mis parandaksid ligipääsetavust kauplustes ja teistes kaubandusettevõtetes. Lisaks linna üldise ligipääsetavuse parandamisele suurendab CASBA ka arhitektide, poodnike, jaemüüjate assotsiatsioonide ja linnavolikogu töötajate teadlikkust puuetega inimeste vajadustest. Kasutusele võetud meetmetest,

nagu ligipääsetavuse, märgistamise, siseruumide paigutuse ja valgustuse parandamine ning tõkete kõrvaldamine, on kasu peale puuetega inimeste ka ajutiselt piiratud liikumisvõimega inimestele, lapsevankritega vanematele ja eakatele.

Barcelona ühistranspordiettevõtte on võtnud vastu tegevuseeskirjad, mille alusel koostatakse kõiki ühistranspordi ligipääsetavusalaseid projekte. Tegevuseeskirjad hõlmavad 15 tööühma, mis tegelevad praegu 50 ligipääsetavuse parandamise projektiga. Nende projektide suhtes tehakse igas kvartalis järelevalvet ning nende kvaliteedi ja sobivuse tagavad puuetega inimesed ülalpool nimetatud osaluspõhiste asutuste kaudu.

Euroopa raudteeaasta eriauhindl

Porto

Portugal

Porto on ligi 232 000 elanikuga linn Portugali loodeosas. Sellel on rikkalik ajalugu ja kultuuripärand, mis ulatub tagasi keskaega. Douro jõe kallastel ja mööda Atlandi ookeani rannikut laiuvat linna iseloomustab selle ebatasane maastik. Viimastel aastatel on Porto teinud laialdasi ümberkorraldusi, et hõlbustada linnas kõndimist või sõitmist, eriti eakatele, lastele ja piiratud liikumisvõimega inimestele.

„See tunnustus on Portole äärmiselt tähtis, sest see tõstab esile kõiki tehtud jõupingutusi ja saavutatud edusamme selles valdkonnas ning tähendab, et meil on edukalt õnnestunud linna ligipääsetavamaks muuta. Tahame kindlasti veel rohkem ära teha ja saavutada suurema ligipääsetavuse taseme selle igas mõttes. See auhind on väga innustav ja ergutab meid seda tööd jätkama, sest usume, et Porto majanduse areng, sotsiaalne ja kultuuriline dünaamilisus ja kestlikkus sõltuvad linna ligipääsetavuse tasemest.“

Ricardo Valente, Porto linnanõunik rahanduse ja majanduse ning tööhõive, turismi ja kaubanduse alal

Ligipääsetav raudteeliiklus

Žürri tõstis Portot esile sealse ambitsioonika töö eest metroosüsteemi arendamisel ja transpordile keskendumisel. Muljetavaldav on tõik, et kõik metroorongid ja -jaamad on Portos ligipääsetavad. Lisaks on kõigis bussides madal põrand ning 66 % bussides on ramp ja koht ratastooli jaoks.

Linnas on kaks puuetega inimestele sobivat jaama: São Bento ja Campanhã. Mõlemas on parkimisvõimalused, et piiratud liikumisvõimega inimesed ei peaks pikka maad jala käima. Mõlemas jaamas toimiv järelevaletteenus võimaldab spetsialistidel kindlaks teha, kui puuetega inimesed võivad abi vajada, ja sellist abi ka osutada. Lisaks aitab lõimitud liikuvusteenus (püsiva või ajutise) liikumiskustega klientidel jaamades ringi liikuda. Tähtsat teavet edastatakse nii visuaalse kui ka häälmeeidia kaudu ning jaamadel on ka taktilised põrandad, millest on kasu nägemis- ja kuulmispuudega inimestele.

Nii São Bento kui ka Campanhã jaamas on ligipääsetavad sissepääsud, mis ei nõua treppidest liikumist ning pakuvad piiratud liikumisvõimega inimestele lihtsat ligipääsu jaama ruumidele, piletikassadele ja platvormidele. Campanhã jaamas on jalakäijate tunnel, millest on lifti kaudu võimalik mitmele platvormile pääseda. Mõlemas jaamas on kohandatud avalikke tualettruume ja puuetega inimestel on võimalik reisida soodsama hinnaga.

São Bento ja Campanhã jaamade lühiparkimise aladel („Kiss and Ride“) ning kõnniteedel jaamade lähedal on ligipääsetavate sissepääsude lähedal madala servaga kõnniteed. See võimaldab puuetega inimestele lihtsamaid ühendusi teiste raudteeliinide, metroo, taksode, busside ja eratranspordivahenditega.

© Miguel Nogueira / CM Porto

Porto metrooliin

Campanhã jaam

© Filipa Brito / CM Porto

Tulevikunägemus – kaasav ligipääsetavus

Portos endale võetud ligipääsetavuse arendamise kohustust peegeldavad ka muudetud maakasutuskavad (kehtivad 2021. aasta juulist), millega on paika pandud linna tulevikuväljavaated. Tähelepanu keskuses on algatused, mis käsitlevad puuetega inimeste vajadusi, olles samal ajal kasulikud kogu elanikkonnale.

Kavades on sätestatud ulatuslik lähenemisviis liikuvuse soodustamisele ja ligipääsetavuse kestlikule parandamisele kõigile elanikele, näiteks ühistranspordi laiendamise, ühistranspordi sõidukite moderniseerimise, vähendatud pilethindade ja/või tasuta ühistranspordi, liiklusummikute vähendamise ja uute parkimispõhimõtete kaudu. Samas keskendub linna sotsiaalne arengukava (2019–2021) konkreetsemalt linna ja selle teenuste eakatele ja puuetega inimestele ligipääsetavamaks muutmisele.

© Filipa Brito / CM Porto

 Jalgratturid kasutavad jalgrattateed Portos.

© Shutterstock

Eriauhind füüsilise keskkonna eest, sealhulgas loodusalad kaasava turismi jaoks.

Palma

Hispaania

Baleaari saarte pealinn Palma on tähtis Euroopa turismisihtkoht. Mallorca lõunapoolsel rannal asuv linn on kuuluis oma kaupluste, mereranna, toidu ja aastaringselt hea ilma poolest. Palmas on rakendatud mitmeid meetmeid, mille eesmärk on muuta avalik ruum, sealhulgas rannad ja pargid ligipääsetavamaks.

„Üldine ligipääsetavus tähendab midagi nii lihtsat kui see, et kõik oleks kõigile käeulatuses.“

Jose Hila, Palma linnapea

”

Avaliku ruumi kaasav kujundus

Žüriile avaldasid muljet Palma jätkuvad investeeringud avaliku ruumi kaasavasse kujundusse (rannad, pargid, mänguväljakud ja linnaväljakud). Üldise ligipääsetavuse ja kestliku linnaliikuvuse kavades on kindlaks määratud nende meetmete alused ja kriteeriumid, millega on kavas muuta see linn avatuks ning kõigile elanikele ja külalistele pühendunud linnaks.

Palma linnavalitsus võttis 2021. aastal vastu parkide, aedade ja väljakute arenduskava, mille kohaselt investeeritakse neli miljonit eurot 57 pargi arendamisse, et asendada seal teekatted ja purskkaevud ning rajada ligipääsetavad ja kaasavad mänguväljakud ning paigaldada sobiv linnamööbel. Esimene Palma kaasav puhkeala avati ametlikult Sa Riera pargis 2021. aastal.

Puuetega inimesed saavad tunda rõõmu abistajaga suplemisest linna viiel ligipääsetaval rannal. Neile randadele pääseb üle kaldteede, seal on elupäästjad ning pakutakse kohandatud sukeltoole, päikesevarjuga puhkeplatvorme, karke liikumisabivahenditeks ning kohandatud tualett- ja duširuume. Need on kõik ohutu turismi sertifikaadiga. Uuringud abistajaga suplusteenuste kohta 2020. aasta maist oktoobrini said kasutajatelt üle saja vastuse, mille alusel jätkab linnavalitsus nende täiustamist.

Palmas on üheksa kodanike abistamisbürood, kus leidub abivahendeid kuulmis- ja nägemispuudega inimestele. Büroo töötajad on samuti saanud üldist koolitust puuetega kasutajate teenindamiseks.

© Ajuntament de Palma

○ Kodanikuabi büroo Palmas, kus on kuulmispuudega inimestele kohandatud seadmed.

© Ajuntament de Palma

○ Can Pere Antoni rannas abistatud supluskoht

 Sa Riera Park kaasav puhkeala

Ühenduvus teabe ja teenustega

Palma linnavalitsuse veebisaidil leidub igasugust linnaga seotud teavet ja see on loodud nii, et see oleks puuetega kasutajatele ligipääsetav. Loodud on kuus ligipääsetavat mobiilirakendust, et aidata puuetega inimestel pakutavaid teenuseid maksimaalselt kasutada. MobiPalma on rakendus, mis pakub teavet linnas liikumise kohta, see sobib nägemispuudega inimestele ja on saadaval neljas keeles (inglise, saksa, hispaania ja katalaani). Linnavalitsus kavatseb pakkuda ka avalikus ruumis tasuta tõhusat Wi-Fi-ühendust, et võimaldada puuetega inimestele paremat ühenduvust asjakohase teabe ja teenustega.

Ligipääsetav transport kogu linnas

Palma investeeris 2021. aastal 32,5 miljonit eurot oma sajast bussist koosneva bussipargi renoveerimisse.

Kõik renoveeritud bussid vastavad praegustele ligipääsetavust käsitlevate määruste nõuetele, neis on kõlarid, väljast nähtav marsruudi number, kolm ust, ühetasandiline põrand sees ja teleskoopramp, mis on ehitatud bussi korpusesse. Puute või piiratud liikumisvõimega inimestele on kogu linnas reserveeritud 1758 parkimiskohta ja 14 kohandatud taksot, mis tegutsevad ööpäevaringselt.

Sihtasutus Palma 365 lõi projekti Palma for Everybody (Palma kõigile) raames viis ligipääsetavat turismimarsruuti kogu linnas, mis tutvustavad kultuurilisi vaatamisväärsusi, ajaviite- ja kaubandusasutusi. Veebis kättesaadav **projekti brošüür** selgitab, kuidas need marsruudid, hooned, bussid ja taksod on füüsiliselt, kuuldavalt ja nähtavalt ligipääsetavad. Iga marsruut algab linna kuuest turismiinfobüroost ühe juures.

Esindatus otsustamisel

Palma Accessibility Board (Palma ligipääsetavuse nõukogu) on nõuandev osaluspõhine mehhanism, mis ühendab erinevaid puuetega inimeste organisatsioone ja esindajaid vestlustes ja otsustusprotsessides neid puudutavatel teemadel. Aastast 2013 on peetud 76 istungit.

2016. aastal loodi Accessible Palma Office (Ligipääsetava Palma büroo) teiste piirkondade, kodanike ja üksuste teavitamiseks ligipääsetavuse küsimustes.

See büroo tagab ka ettevõtete, avalike hoonete, spordirajatiste, parkide, rohealade, tänavate, ürituste ja laatade vastavuse õigusnormidele.

Võrgustike loomine teiste turismi sihtkohtadega

Palma võttis 2021. aastal kasutusele Plan Impulsa (974 535 eurot) ja pühendas ühe oma neljast strateegiaharust ligipääsetava ja kestliku turismi edendamisele.

Eriauhind ligipääsetavuse süvalaiendamise eest, muuhulgas digivaldkonnas

Leuven

Belgia

Leuven on linn Belgia keskosas, pealinna Brüsseli lähedal. Linna rikkalikku ajalugu peegeldab selle 15. sajandist pärinev keskvaljak ja raehoone, arvukad vanad hooned ja munakivitänavad Leuveni eesmärk on säilitada oma ajaloolist ilmet, kuid samal ajal vastata ka tänapäevase ligipääsetava linna nõudmistele, kaasates elanikke, teadmusasutusi, organisatsioone ja ettevõtteid poliitikameetmete kujundamisse ja otsustusprotsessidesse.

„Meie jaoks tähendab ligipääsetava avaliku ruumi loomine võimalikult paljude tökete eemaldamist puuetega inimeste eest nii otseselt kui ka ülekantud mõttes. See ei seisne ainult taristu kohandamises, vaid ka ligipääsetavates üritustes ja teenustes. Eriauhind väljendab tunnustust otsustavate sammude eest, mida oleme viimastel aastatel ligipääsetavuse valdkonnas teinud. See motiveerib meid jätkama oma jõupingutusi ka järgmistel aastatel, sest oleme teadlikud, et meil on mitmes valdkonnas veel arenemisruumi.“

Lies Corneillie, võrdsete võimaluste nõunik

Žürii tõstis esile Leuveni igakülgset lähenemisviisi ligipääsetavusele, kogudes teavet puuetega elanike vajaduste ja kogemuste kohta, et selle põhjal teha teadlikke otsuseid kõigis valdkondades. Linnaeesmärkon osutada professionaalseid teenuseid nägemis-, kuulmis- ja vaimupuudega elanikele ja turistidele. Leuven kavatseb ligipääsetavuse alal minna probleemilahendamise lähenemisviisilt üle enam lõimitud poliitikameetmete rakendamisele, näiteks määrares igas tegevusvaldkonnas ametisse konkreetsed ligipääsetavuse eest vastutavad isikud ning tehes koostööd liikuvusvaldkonna ja KU Leuveni ülikooliga. Ligipääsetavusel on tähtis koht ka Leuveni linnanõukogu juhatuse protokollis aastate 2019–2025 kohta, kus see määrati selle ajavahemiku poliitika põhisuunaks.

Leuveni ligipääsetavuspoliitika keskendub kolmele prioriteedile:

- ligipääsetavusstandardi kohaldamine uute projektide või suuremate rekonstrueerimistööde korral;
- elanike ennetav teavitamine ligipääsetavuse standarditest ja algatustest, ja
- vajaduse korral konkreetse abi osutamine.

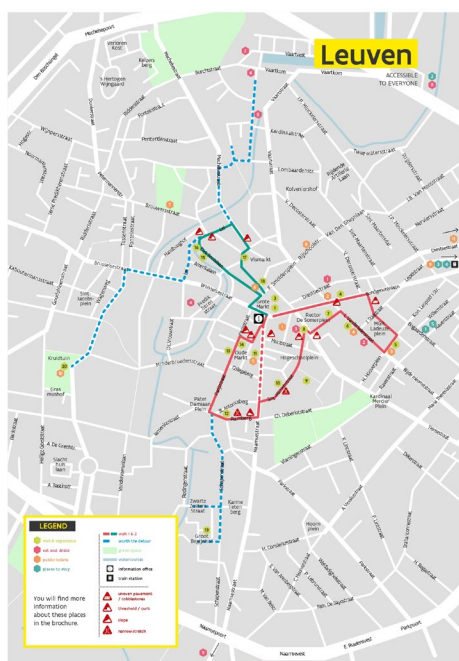
Praeguse koosseisu lõpuks 2024. aastal kavatseb linn tagada, et igale linna teenusele oleks määratud konkreetne ligipääsetavuse kontaktpunkt.

Ligipääsetavuse standardid uute projektide korral

Lisaks ligipääsetavat planeeringut käsitlevate Flaami õigusaktide järgimisele planeerimisjärgus (nt uste laiused, kaldenurgad ja pööramisruum) kehtestatakse Leuvenis täiendavaid

ligipääsetavusalaseid norme ka ehitiste viimistluse kohta (nt kontrastsed värvused ja akustika). Linn kavatseb leida ka vastastikku kasulikke lahendusi pealtnäha vastandlike vajadustele, nagu ratastoolile sobivad lävepakud, mis toimivad ka märgistena pimedatele. Uued projektid peavad lisama väheärritava müratasemega alad ning ligipääsetavuse juhised ja nähtavad hoiatusjooned. Konverentsiruumid peavad olema varustatud abivahenditega kuulmispuudega inimestele.

Lisaks linnas ligipääsetavuse kohta nähtava teabe esitamisele (sh teadetetahvlid ja teeviidad) kavatseb Leuven sellest elanikke ja külastajaid ka ennetavalt teavitada. Koostöös KU Leuveni ülikooliga püütakse muuta asjakohane teave veebis lihtsamini kättesaadavaks.

© Visitflanders.com

 Leuveni kaart koos täiendavate ligipääsetavusmärkidega

Kord kuus avaldatav Leuveni linna ajakiri ja linnauuenduse ajakiri on nägemispuudega inimestele saadaval audiovormingus ning jäätmekogumise ajakava on saadaval ka pimedate kirjas. Koostöös Tourism Flandersiga on linn koostanud ligipääsetava jalutusmarsruudi turistidele ja Museum M on loonud visuaalse samm-sammult kava autistidest külastajatele, kes sooviksid selle külastamiseks valmistuda.

Eritoetuse osutamine

Leuveni eesmärk on muuta avalikud rajatised jateenused kõigile ligipääsetavaks, kuid ollakse ka teadlikud, et palju tuleb veel ära teha. Linna ligipääsetavuse poliitika eritoetuse osutamise tegevussuunas loodi veebipõhine teavituskuskeskus, mis hoiatab kasutajaid ligipääsetavuse probleemidest. Eritoetust osutatakse ka linnavalitsuses, kus vastuvõtutöötaja abistab nägemis-, kuulmis- või liikumispuudega elanikke.

Dialoogi algatamine

Leuveni ligipääsetavuspoliitika rakendamisel on kesksel kohal 2008. aastast tegutsev linna ametlik nõuandeorgan – ligipääsetavuse nõuandekomitee.

Ligipääsetavuse nõuandekomitee algatab dialooge puuetega inimeste ja linna talituste, arhitektide, disainerite, majutusasutuste jt vahel.

Komiteesse kuulub 16 asjaomaste kogemustega eksperti (s.t inimesed autismi, vaimse tervise probleemide, vaimu-, liikumis-, nägemis- või kuulmispuudega) ning eakate linnaelanike nõukogu esindaja. Komitee koguneb kord kuus, et koostada arendajate ja linna talitustega peetud konsultatsioonide põhjal kavade kohta soovitusi.

© Rob Stevens

Sam Michiels, ligipääsetavuse nõuandekogu esimees, Leuveni tänavatel.

Leuvenis määrati 2015. aastal ametisse ligipääsetavuspoliitika nõunik, kes tegutseb koostöös linnavolikogu liikmega võrdsete võimaluste ja ligipääsetavuse alal, et tagada ligipääsetavuse silmas pidamine kõigi linna teenuste osutamisel. Ligipääsetavuspoliitika nõunik on ühenduslülilinnatalituste ja ligipääsetavuse nõuandekomitee vahel, aidates muuta ligipääsetavusalased ekspertteadmised kõigile talitustele kättesaadavaks.

Ligipääsetav transport

Leuvenis on loodud 20 ümberistumispunkti erinevate transpordiliikide vahel. Raudteejaam muudeti ligipääsetavamaks spiraalse jalgrattatee ehitamisega. Lisaks toetab linn soodsa hinnaga piiratud liikumisvõimega inimestele ukselt uksele tellitavat transporditeenust.

Leuvenis on peamised bussipeatused täiesti ligipääsetavad ning linn on allkirjastanud Flaami ligipääsetavate bussipeatuste harta ja võtnud endale kohustuse muuta kõik bussipeatused 2030. aastaks ligipääsetavaks. Linn on samuti lubanud vaadata üle kõik kõnniteed (sh parkides ja puistutes) linna hoonestatud keskkonnas ja avalikus ruumis ning korrastada 2030. aastaks vähemalt pooled neist, mis on praegu raskelt ligipääsetavad.

Ligipääsetav ajaviitetegevus

Leuven kavatseb muuta ajaviitetegevuse linnas ligipääsetavamaks, näiteks kohandatud mänguvahendite paigaldamise ja giidiga ekskursioonide korraldamisega liikumis-, kuulmis- ja nägemispuudega külastajatele.

© Jan Pollers

Leuveni raudteejaama jalgratta-spiraalsild.

Kandideerimine auhinnale „Access City 2023“

Ka teie saate aidata puuetega inimeste elu lihtsamaks muuta. Lööge kaasa ja kandideerige auhinnale „Access City 2023“.

„Access City“ auhinnavõistlust korraldab Euroopa Komisjon koostöös Euroopa Puuetega Inimeste Foorumiga. Selle auhinnaga tunnustatakse linnade jõupingutusi muutuda ligipääsetavamaks, eriti puuetega inimestele.

Auhinnavõistlusel osalemine on võimalus saada Euroopa tunnustust ja see on ka ainulaadne võimalus vaadata üle oma linna praegune olukord. Selle kaudu saate ka jagada kogemusi teiste Euroopa linnadega, mis aitab teil saada veel paremaks linnaks, seda nii elamiseks kui ka külastamiseks.

Auhinna võitnud linnad saavad rahalise autasu.

- 1. koht: 150 000 eurot
- 2. koht: 120 000 eurot
- 3. koht: 80 000 eurot

Kandideerida saavad linnad, kus elab üle 50 000 elaniku

Valikuprotsess koosneb kahest järgust – eelvalik riiklikul tasandil ja lõppvalik Euroopa tasandil. **Riiklikud žüriid** valivad oma riigi kandidaatide hulgast Euroopa Komisjoni esitatud hindamiskriteeriumide alusel kuni kolm linna. Eelvaliku läbinud kandidaadid suunatakse võistluse teise järku, kus neid hindab **Euroopa žürii**.

Kandideerida võivad ELi liikmesriikide enam kui 50 000 elanikuga linnade valitsusasutused. Liikmesriikides, kus on ainult üks selline linn, võib osaleda ka kahest või enamast linnast koosnev linnastu, kui nende elanike arv on kokku üle 50 000.

Kuna sama linn ei saa kahel järjestikusel aastal auhinda „Access City“ võita, ei saa 2022. aastal võitnud linn 2023. aasta võistlusel osaleda. Auhinna korraldajad julgustavad kõiki teisi, sealhulgas teise ja kolmanda koha ning eriauhindade võitjaid uuesti osalema.

Kandideerimiseks tuleb täita veebipõhine taotlusvorm ja see tähtjaks esitada. Kui algab taotluste vastuvõtmine, avaldatakse teie abistamiseks juhend kandideerijatele ja võistluse eeskirjad.

Need on kättesaadavad kõigis ELi ametlikes keeltes auhinna „Access City 2023“ veebisaidil.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2023

Valikuprotsess ja kriteeriumid

Žüriid vaagivad võetud ja kavandatud meetmeid järgmistes valdkondades:

- hoonestatud keskkond ja avalik ruum;
- transport ja sellega seotud taristu;
- info ja side, sh uued tehnoloogiad;
- avalikud rajatised ja teenused.

Žüriid hindavad taotlusi järgmise kuue kriteeriumi alusel:

- tegevuse ulatus;
- vastutus ja pühendumise tase;
- mõju;
- tulemuste kvaliteet ja kestlikkus;
- puuetega inimeste ja asjaomaste partnerite kaasamine;
- sotsiaalne innovatsioon.

Hoidke silm peal meie veebisaidil, kus avaldame uudiseid lõplike kriteeriumide kohta.

Auhinna „Access City 2023“ võitja kuulutatakse välja **2022. aasta 25. novembril**. Auhinnatseremoonia toimub Euroopa puuetega inimeste päeva tähistamiseks korraldataval iga-aastaselt konverentsil.

Võtke meiega ühendust

Auhinna „Access City“ sekretariaat saab aidata teil oma taotlust koostada. Lisateabe saamiseks saatke e-kiri järgmisele aadressile: secretariat@accesscityaward.eu

Võtke ELiga ühendust

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi keskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate veebist (https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_et).

Telefoni teel või kirjutades

Europe Direct on teenistus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenistusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- järgmise vormi kaudu: https://european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_et.

ELi käsitleva teabe leidmine

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Europa veebisaidil (https://europa.eu/european-union/index_et).

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab vaadata või tellida aadressil

<https://op.europa.eu/et/publications>. Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust teenistusega Europe Direct või oma kohaliku dokumendikeskusega (https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusteabe, sealhulgas alates 1951. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex'i (<https://eur-lex.europa.eu>).

ELi avatud andmed

Portaal (<https://data.europa.eu/et>) võimaldab juurdepääsu ELi institutsioonide, organite ja asutuste avatud andmete kogumitele. Neid võib tasuta alla laadida ning kasutada ärilisel ja mitteärilisel eesmärgil. Portaal pakub juurdepääsu ka suurele hulgale Euroopa riikide andmekogumitele.

Iga-aastane auhind „Access City“ tunnustab Euroopa linnade linnu nende jõupingutuste eest muuta end puuetega inimestele ja eakatele kodanikele kättesaadavamaks. Selles brošüüris tähistatakse 2022. aasta võitja, järgmise järgmisetele kohtadele tulnute ja eriauhinna saanute saavutusi: Luxembourgi linn (Luksemburg), Helsingi (Soome), Barcelona (Hispaania), Leuven (Belgia), Palma (Hispaania) ja Porto (Portugal). Selle aasta linnad on astunud konkreetseid samme, et muuta avalikud ruumid, teenused, transport, hooned, kultuur ja turism kättesaadavamaks.

Meie väljaandeid saate alla laadida ja tasuta tellida aadressil
ec.europa.eu/social/publications

Kui soovite tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi tegevusega pidevalt kursis olla, tellige tasuta e-uudisteleht Social Europe aadressilt
ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

■ Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus